

§ 134 Svar på revisionsrapport avseende granskning av stadens IT-styrning

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens svar på revisionsrapport – IT-styrning – godkänns och överlämnas till revisionen.
2. Förvaltningens åtgärds punkter ska återrapporteras till kommunstyrelsen innan årsskiftet.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

PwC har på uppdrag av förtroenderevisorerna genomfört en granskning av stadens IT-styrning, ett uppdrag som ingår i revisionsplanen för år 2021.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om IT-styrningen i kommunen är ändamålsenlig och om detta har skett med tillräcklig intern kontroll. Revisionsobjektet i granskningen har varit kommunstyrelsen men granskningen har även berört övriga nämnders verksamheter.

Granskningen har bedömt följande revisionsfrågor:

1. Finns erforderliga styrande dokument för IT i form av IT-strategi, handlingsplan, samt IT-policy med tillämpliga riktlinjer och instruktioner för nyttjande av IT?
Bedömning: Uppfyllt.
2. Är IT-styrningen heltäckande såtillvida att den tar hänsyn till samtliga delar av IT-verksamheten, dvs system, infrastruktur, processer, projekt, förvaltning och styrande principer för de olika delarna som IT-verksamheten omfattar?
Bedömning: Delvis uppfyllt.
3. Finns etablerade beslutsforum med tydliga beslutsprocesser för IT-styrning inom IT, samt mellan verksamheten och IT?
Bedömning: Delvis uppfyllt.
4. Finns en dokumenterad och kommunicerad struktur och modell för IT-styrning; Finns en tydlig organisation, med etablerade roller och ansvarsfördelning som hanterar styrning och ledning av IT?
Bedömning: Uppfyllt.
5. Sker samverkan och löpande avstämning mellan verksamheten och IT avseende IT-nära beslut och prioriteringar? Fokus om beslut tas baserat på verksamhetens behov och önskemål.
Bedömning: Delvis uppfyllt.
6. Är processen för framtagande av IT-budget dokumenterad och strukturerad, samt tar hänsyn till både IT-nära och verksamhetsnära IT-kostnader?
Bedömning: Delvis uppfyllt.
7. Sker ekonomisk uppföljning av IT på ett sådant sätt att det tydligt framgår vilka kostnader som är hänförliga till IT-verksamheten som helhet i kommunen?
Bedömning: Delvis uppfyllt.

Revisionens sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll inte helt har säkerställt att IT-styrningen är ändamålsenlig. Den interna kontrollen bedöms inte helt vara tillräcklig.

Kommunstyrelsen

Förvaltningens svar på revisionens sammanfattande bedömning: Vaxholms stad har ett antal styrande och stödjande dokument för att förhålla sig till vad gäller IT-styrning i form av; IT-policy, handlingsplaner för digitalisering, styrande dokument för upphandling av IT-stöd, IT-säkerhetspolicy, riktlinje för informationssäkerhet samt regler för användning av IT. För att åtgärda de otydligheter som framkommit i granskningen kommer förvaltningen att tydliggöra IT-forums uppdrag och mandat samt hur och var IT-initiativ, exempelvis införande av gemensamma system ska beslutas. Vidare kommer principerna för hantering och ansvar för kommungemensamma IT-frågor, initiativ och projekt att tydliggöras i stadens styrande dokument. Under höst 2021/vår 2022 planerar förvaltningen för att ta fram en projektmodell för IT-relaterade utvecklingsprojekt.

Yrkanden

Ordföranden yrkar bifall till arbetsutskottets beslutsförslag och finner bifall till eget yrkande.

Handlingar

Protokollsutdrag AU 2021-08-25/§ 47

Tjänsteutlåtande, svar på revisionsrapport avseende granskning av stadens IT-styrning, 2021-08-10

Missiv – IT-styrning 2021 Vaxholm, 2021-06-28

Revisionsrapport, IT-styrning Vaxholm 2021, 2021-06-28

Kopia på beslutet till

För åtgärd: Mikael Österberg, IT- & digitaliseringschef
Koray Kahruman, ekonomichef

För kännedom: Anders Haglund, ordförande förtroendevalda revisionen

Kommunledningskontoret
Mikael Österberg
IT- & digitaliseringschef

Svar på revisionsrapport avseende granskning av stadens IT-styrning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta:

1. Kommunstyrelsens svar på revisionsrapport – IT-styrning – godkänns och överlämnas till revisionen.
2. Förvaltningens åtgärdsplaner ska återrapporteras till kommunstyrelsen innan årsskiftet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen tillstyrka kommunfullmäktige besluta:

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av förtroenderevisorerna genomfört en granskning av stadens IT-styrning, ett uppdrag som ingår i revisionsplanen för år 2021.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om IT-styrningen i kommunen är ändamålsenlig och om detta har skett med tillräcklig intern kontroll. Revisionsobjektet i granskningen har varit kommunstyrelsen men granskningen har även berört övriga nämnders verksamheter.

Granskningen har bedömt följande revisionsfrågor:

1. Finns erforderliga styrande dokument för IT i form av IT-strategi, handlingsplan, samt IT-policy med tillämpliga riktlinjer och instruktioner för nyttjande av IT?
Bedömning: Uppfyllt
2. Är IT-styrningen heltäckande såtillvida att den tar hänsyn till samtliga delar av IT-verksamheten, dvs system, infrastruktur, processer, projekt, förvaltning och styrande principer för de olika delarna som IT-verksamheten omfattar?
Bedömning: Delvis uppfyllt
3. Finns etablerade beslutsforum med tydliga beslutsprocesser för IT-styrning inom IT, samt mellan verksamheten och IT?
Bedömning: Delvis uppfyllt

4. Finns en dokumenterad och kommunicerad struktur och modell för IT-styrning; Finns en tydlig organisation, med etablerade roller och ansvarsfördelning som hanterar styrning och ledning av IT?
Bedömning: Uppfyllt
5. Sker samverkan och löpande avstämning mellan verksamheten och IT avseende IT-nära beslut och prioriteringar? Fokus om beslut tas baserat på verksamhetens behov och önskemål.
Bedömning: Delvis uppfyllt
6. Är processen för framtagande av IT-budget dokumenterad och strukturerad, samt tar hänsyn till både IT-nära och verksamhetsnära IT-kostnader?
Bedömning: Delvis uppfyllt
7. Sker ekonomisk uppföljning av IT på ett sådant sätt att det tydligt framgår vilka kostnader som är hänförliga till IT-verksamheten som helhet i kommunen?
Bedömning: Delvis uppfyllt

Revisionens sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll inte helt har säkerställt att IT-styrningen är ändamålsenlig. Den interna kontrollen bedöms inte helt vara tillräcklig.

Förvaltningens svar på revisionens sammanfattande bedömning: Vaxholms stad har ett antal styrande och stödjande dokument för att förhålla sig till vad gäller IT-styrning i form av; IT-policy, handlingsplaner för digitalisering, styrande dokument för upphandling av IT-stöd, IT-säkerhetspolicy, riktlinje för informationssäkerhet samt regler för användning av IT. För att åtgärda de otydligheter som framkommit i granskningen kommer förvaltningen att tydliggöra IT-forums uppdrag och mandat samt hur och var IT-initiativ, exempelvis införande av gemensamma system ska beslutas. Vidare kommer principerna för hantering och ansvar för kommungemensamma IT-frågor, initiativ och projekt att tydliggöras i stadens styrande dokument. Under höst 2021/vår 2022 planerar förvaltningen för att ta fram en projektmodell för IT-relaterade utvecklingsprojekt.

Ärendebeskrivning

IT-styrning handlar om att styra och leda IT-verksamheten så att den tillför så stort värde som möjligt för verksamheten. Detta innebär bland annat att skapa en organisations- och leveransmodell som stödjer verksamhetens övergripande mål, att definiera processer för hantering av IT-frågor på kort och lång sikt samt att kontinuerligt följa upp att IT-organisationen levererar i tid med rätt kvalitet och till rätt kostnad.

Processer och kunskaper behövs för att hantera IT-ledningsfrågor, strategisk IT-utveckling eller att hantera affärsplanen i en organisation. En bristfällig IT-styrning riskerar att försämra verksamhetens effektivitet samt vara kostnadsineffektiv, tidskrävande och säkerhetsmässigt undermålig. Utan en god IT-styrning finns risk för en ineffektiv relation med verksamheten.

Revisorerna har i sin riskanalys för 2021 bedömt att det finns en risk att kommunstyrelsen inte har säkerställt att IT-verksamheten bedrivs på ett för staden ändamålsenligt sätt och har därför gett PwC uppdrag att granska IT-styrningen.

Revisionskriterier

- Kommunallagen kap 6 § 6
- Relevanta styrdokument avseende styrning och ledning av IT

**VAXHOLMS
STAD**

Tjänsteutlåtande

2021-08-10

Änr KS 2021/117.007

3 av 6

Avgränsning och metod

I tid har granskningen avgränsats till år 2021 samt till granskningens revisionsfrågor. Granskningen har genomförts enligt PwC:s metodik för IT mognadsanalys (ITM):

- Genomgång av tillgänglig dokumentation, policys och riktlinjer, däribland IT-policy och Handlingsplan för digitalisering.
- Intervjuer/avstämningar har skett med IT-chef (både tidigare och nyttillträdd), ekonomichef, samt företrädare för socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen som representerar förvaltningarna i kommunens IT-forum.

Revisionens rekommendationer och kommunstyrelsens svar:

1. Säkerställ att styrande dokument efterlevs, exempelvis avseende att etablera lokala handlingsplaner för digitalisering inom samtliga förvaltningar.

Svar: Vaxholms stad har dokument för IT-styrning i form av IT-policy, övergripande handlingsplan för digitalisering, styrande dokument för upphandling av IT-stöd, IT-säkerhetspolicy, riktlinje för informationssäkerhet samt regler för användning av IT. Verksamhetsplaner där mål och aktiviteter relaterat till IT och digitalisering ingår, finns upprättade i förvaltningarna. Lokala handlingsplaner för förvaltningarna finns framtagna med undantag av Kommunledningskontoret och Utbildningsförvaltningen, vilka kommer att upprättas under hösten 2021 inför VÅ 2022.

2. Tydliggör beslutsprocesser för större kommungemensamma frågeställningar relaterat till IT-styrning.

Svar: Den övergripande beslutsorganisationen avseende IT finns reglerad i Vaxholms stads IT-policy, handlingsplan för digitalisering samt riktlinjer för informationssäkerhet. Vid oklarheter i ansvarsfördelning i övergripande IT-frågor, ska beredning av frågorna göras i IT-forum för att lyftas till kommunledningen för beslut. Utifrån revisionens rekommendationer kommer förvaltningen att tydliggöra IT-forums uppdrag och mandat. Vidare kommer principer för hantering och ansvar för kommungemensamma IT-frågor, initiativ och projekt att tydliggöras i stadens styrande dokument.

De exempel på oklarheter i ansvarsfördelning som framkommit vid revisionen kommer att tydliggöras av IT- och digitaliseringschefen under höst 2021.

3. Etablera och implementera en projektmodell för effektiv hantering av IT-relaterade projekt.

Svar: IT- och digitaliseringschef kommer på uppdrag av administrativ chef ta fram förslag till projektmodell för IT-relaterade utvecklingsprojekt och presentera den för kommunledningen under höst 2021/vår 2022.

4. Säkerställ att beslut avseende IT som gäller hela kommunen baseras på verksamheternas behov, exempelvis vid införande av nya gemensamma system.

Svar: Den övergripande beslutsorganisationen avseende IT finns reglerad i kommunens IT-policy. Av den framgår att på politisk nivå beslutar kommunstyrelsen om inköp och upphandling av kommungemensamma IT-stöd. På förvaltningsnivå hanteras strategiska IT-beslut som berör hela eller större delar av kommunen i kommunens ledningsgrupp, vilken leds av kommunchefen. Respektive förvaltnings ledningsgrupp fattar större IT-relaterade beslut som endast berör den egna förvaltningen.

Staden har även ett IT-forum där av förvaltningscheferna utvalda företrädare för verksamheterna representerar sin förvaltning och framför dess behov och prioriterade önskemål. IT-forumets uppdrag, sammansättning och mandat har under en tid varit under förändring, vilket har resulterat i att dess uppdrag och beslutsmandat har blivit ottydligt, vilket lyfts i rapporten.

Som framgått i granskningen finns det behov av att förtydliga hur kommungemensamma insatser ska finansieras samt vem/vilka som ska hantera och ansvara för dessa initiativ. Det finns också ett behov av att tydliggöra hur och var beslut kring kommungemensamma IT-initiativ, exempelvis införande av gemensamma system ska beslutas.

Som tidigare beskrivits kommer förvaltningen utifrån revisionens rekommendationer att tydliggöra IT-forums uppdrag och mandat. Vidare kommer principerna för hantering och ansvar för kommungemensamma IT-frågor, initiativ och projekt att tydliggöras i stadens styrande dokument.

5. Att uppföljning och utvärdering av kostnader relaterat till kommunens IT utvecklas, exempelvis genom aktivitetskoder.

Svar: IT-relaterade kostnader har ökat i Vaxholm och förutspås att fortsätta öka även i framtiden. Detta är inget unikt för Vaxholm utan samma verklighet gäller för andra kommuner, regioner och myndigheter. Digitalisering handlar inte enbart om datorer och hårdvara utan om förändrat arbetssätt och verksamhetsutveckling. Allteftersom det digitaliserade arbetssättet ökar, ökar även kommunens IT-relaterade kostnader. Exempel på nya digitaliserade arbetssätt som kommunen har implementerat relativt nyligen är nyckelfri hemtjänst, elektroniska fakturor, digitala politiska möten m.m. I vissa fall kan digitaliserade arbetssätt innebära en minskning av andra icke IT-relaterade kostnader. I andra fall kan digitaliseringen enbart innebära ökade kostnader för att möta ökade behov från invånare eller uppfylla nya lagkrav.

Vaxholm har bra koll på sina IT-relaterade kostnader. Med det sagt måste vi rusta oss inför framtiden för att fortsätta hålla koll på våra kostnader allteftersom de ökar och tar en större andel av budgeten. Vaxholm kommer under 2022 implementera ett verktyg för att förenkla styrningen av vår digitala förvaltning. Med detta verktyg kommer vi att få ännu bättre koll och kontroll över kommunens IT-relaterade kostnader.

Vaxholms stad tillämpar en baskontoplan som är framtagen av SKR för sin bokföring och redovisning. I befintlig baskontoplan redovisas IT-relaterade kostnader på flera olika kodsträngar vilket gör den samlade uppföljningen svår. Ekonomienheten kommer att ta ett initiativ och kontakta SKR för att ge feedback på att utveckla baskontoplanen så att IT-relaterade kostnader tydliggörs på ett bättre sätt.

Ett sätt att märka IT-relaterade kostnader är som revisorerna nämner genom aktivitetskoder. Vaxholm kommer att avvakta med detta för att i första hand lägga resurserna på att implementera det nya digitala verktyget och få innehållet i den korrekt. Det kan vara ett alternativ att införa aktivitetskoder i framtiden men kommer inte att prioriteras just nu.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, svar på revisionsrapport avseende granskning av stadens IT-styrning, 2021-08-10

Missiv – IT-styrning 2021 Vaxholm, 2021-06-28

Revisionsrapport, IT-styrning Vaxholm 2021, 2021-06-28

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Mikael Österberg, IT- & digitaliseringschef
Koray Kahruman, Ekonomichef

För kännedom: Anders Haglund, ordförande förtroendevalda revisionen